

Razmišljaj izvan okvira

Kandija Husić, Lana Leonie

Undergraduate thesis / Završni rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Arts Academy / Sveučilište u Splitu, Umjetnička akademija**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:175:175108>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-22**

Repository / Repozitorij:

[Repository of Arts Academy](#)

UMJETNIČKA AKADEMIJA
SVEUČILIŠTE U SPLITU

LANA LEONIE KANDIJA HUSIĆ

THINK OUT OF THE BOX

Split, 2023.

UMJETNIČKA AKADEMIJA

SVEUČILIŠTA U SPLITU
ODJEL ZA LIKOVNE UMJETNOSTI

THINK OUT OF THE BOX

ZAVRŠNI RAD

LIKOVNI ODSJEK

Mentor: Đani Martinić (Magistar kiparstva i slikarski dizajner)

Preddiplomski studij kiparstva

Studentica: Lana Leonie Kandija Husić

Predmet: Završni ispit

Split, rujan, 2023.

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Ja, Lana Leonie Kandija Husić izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je ovaj završni rad isključivo rezultat mog vlastitog rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu kao što pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da nijedan dio rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz necitiranoga rada, te da nijedan dio rada ne krši bilo čija autorska prava. Također, izjavljujem da nijedan dio ovog završnog rada nije iskorišten za bilo koji drugi rad u bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili obrazovnoj ustanovi.

Studentica:

U Splitu 27. Rujna, 2023.

SADRŽAJ

1. UVOD.....	1
1.1 KONCEPTUALNA UMJETNOST.....	2
1.2 SOL LEWITT	3
1.3 DONALD JUDD.....	9
2. SIMBOLIKA KOCKE.....	12
3. PROCES RADA.....	13
3.1 IDEJA I SKICA	14
3.2 MATERIJAL I IZRADA.....	14
3.3 KOCKA	15
4. IZJAVA O RADU.....	20
5. ZAKLJUČAK	21
6. LITERATURA.....	23
7. ZAHVALA	23

1. UVOD

"Think out of the box". Svijet je jedna kutija puna kutija. Od kutija u kojima živimo do onih koje nosimo u svojoj glavi, time jako rijetko razmišljamo potpunom slobodom a puno češće provodimo život u nekakvom okviru pod utjecajem okruženja. Ali što se događa kada počnemo razmišljati "izvan kutije" i napustimo taj okvir? U ovom završnom radu obrazložit ću definiciju navedenog termina koju predstavlja kocka.

Sol LeWitt je rekao: *"Ideja postaje stroj koji pravi umjetnost"*. Time njegova rečenica djeluje kao most između materijalne forme umjetničkog djela i dubine konceptualne umjetnosti koja se izražava i istražuje. Tako, na površini, ova kocka predstavlja samo još jedan jednostavni trodimenzionalni objekt, ali na konceptualnoj razini, otvara nove poglede kojima možemo prekoračiti svoje granice te kako umjetnost može biti pokretačka snaga za osobnu slobodu.

Ova kutija nije samo kutija, i ova kocka nije samo kocka. Oni su portali u svijetu gdje nemoguće postaje moguće, ako se samo usudite misliti drugačije.

Dobro došli u ovaj završni rad, odnosno, dobrodošli u moju kocku izrađenu od lima.

1.1 KONCEPTUALNA UMJETNOST

Konceptualna umjetnost je poput zagonetke koja ne traži rješenje u kamenu ili na platnu, već u vašem umu. Na prvi pogled se vidi možda samo riječ na papiru, slomljeni predmet ili pak komad tkanine. Ali ako se pogleda dublje, shvaćamo da Vas ta riječ na papiru može natjerati da preispitate svoju vrijednost pa čak i sami smisao umjetnosti. U ovoj vrsti umjetnosti, umjetnik postaje više filozof s kistom nego obrtnik. Time želim reći da je umjetnost konceptualnog umjetnika poziv na razmišljanje.

Upravo u tome leži njena revolucionarna snaga.

Konceptualna umjetnost se razvila 1960-tih godina kao reakcija na tradicionalne umjetničke forme. Naziv "koncept umjetnosti" prvi put se javlja 1961. godine u Americi te je umjetnik Henry Flynt iskoristio taj pojam u svom eseju 1963. godine. Nekoliko godina kasnije se termin "koncept umjetnosti" zamijenio sa nazivom koji danas koristimo "konceptualna umjetnost" te ga je stvorio Sol LeWitt. Time je ovaj smjer umjetnosti počeo istraživati pitanja originalnosti, ekonomske vrijednosti i autorstva. "Tko je umjetnik?" te "Što je umjetnost?" - ta dva pitanja često su centralna tema.

" 1. Umjetnik može konstruirati djelo.

2. Djelo može biti izgrađeno.

3. Djelo ne mora biti izgrađeno."

Lawrence Wiener "Deklaracije o umjetničkom djelu" 1968. God.

Wienerov tekst implicira kako umjetnik može imati više opcija prilikom stvaranja umjetnosti, a da time fizička realizacija djela nije uvjetovana. Smatra da umjetnik može stvoriti djelo ali da se i sama ideja ili koncept mogu smatrati umjetničkim djelom, čak i onda kada fizički nije realiziran.

1.2 SOL LEWITT

Sol LeWitt je bio američki umjetnik čije je djelo imalo vrlo dubok utjecaj na razumijevanje minimalističke i konceptualne umjetnosti, ali je bio razvijen i u crtanju, grafici, fotografiji, slikarstvu.. LeWitt je postao popularan u kasnim 1960-ima i ranoj 1970-ima. Djela se temelje na ideji da je koncept važniji od samog izvedbenog aspekta. Bio je dijete ruskih imigranata te je sa svojih napunjenih 6 godina izgubio svoga oca.

Svoju umjetničku školu završio je u Sveučilištu Syracuse 1949. Novinarima je rekao da je studirao umjetnost jer nije znao čime bi se drugim bavio. Zatim je dvije godine nakon školovanja svoj život proveo u američkoj vojsci tijekom Korejskog rata iako ikada nije sudjelovao u borbi. U New York se preselio u vrijeme kada je javnost počela prepoznavati apstraktni ekspresionizam 1953. Godine. Radio je u Muzeju suvremene umjetnosti kao noćni recepcionar te je svoju prvu samostalnu izložbu imao u galeriji John Daniel 1965.

Sredinom 1960.-ih je počeo eksperimentirati s oslikavanjem zidova. Zid bi oslikavala skupina asistenata prateći njegove instrukcije. LeWitt im je objasnio: *“Arhitekt ne ide s lopatom, ne kopa svoje temelje i ne postavlja svaku ciglu. On je umjetnik.”* Time je htio reći da nema potrebe da on odrađuje fizički dio kad je razradio važni dio djela – ideju.

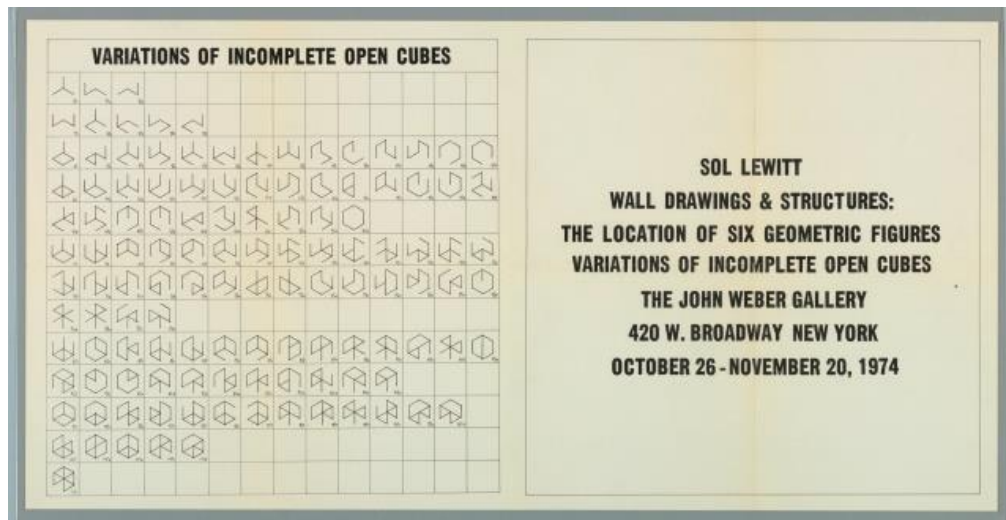
LeWitt je bio drugačiji od slavni umjetnika. Nastojao umanjiti interes medija odbijajući intervjue i konstantno fotografiranje. Odbijao je nagrade te mu se nije sviđalo što je u tiskovinama prikazana njegova fotografija. *“U konceptualnoj umjetnosti ideja ili koncept je najvažniji aspekt djela. Kada se umjetnik pridržava svoje ideje i kada se bori protiv nje, sve ostalo je manje važno.”*

Ovim citatom Sol LeWitta, jasno ukazuje koliko je cijenio ideju u umjetničkom djelu. Njegova fokusiranost na samu ideju otvorila je vrata za puno novih pristupa i interpretacija za umjetnika i publiku. Pružao je instrukcije koje bi drugi izvođači slijedili kako bi stvorili djelo. Tim pristupom je postavljao pitanja koja danas rezoniraju u svijetu umjetnosti. Što čini umjetničko djelo autentičnim? Da li je to dodir umjetnika ili ideja koji stoji iza djela?

Zanimljivo je da je bio poznat po svojoj velikodušnosti prema drugim umjetnicima te bi ih često podržavao financijski isto kao što bi im davao prostor u svojim izložbenim prostorima.

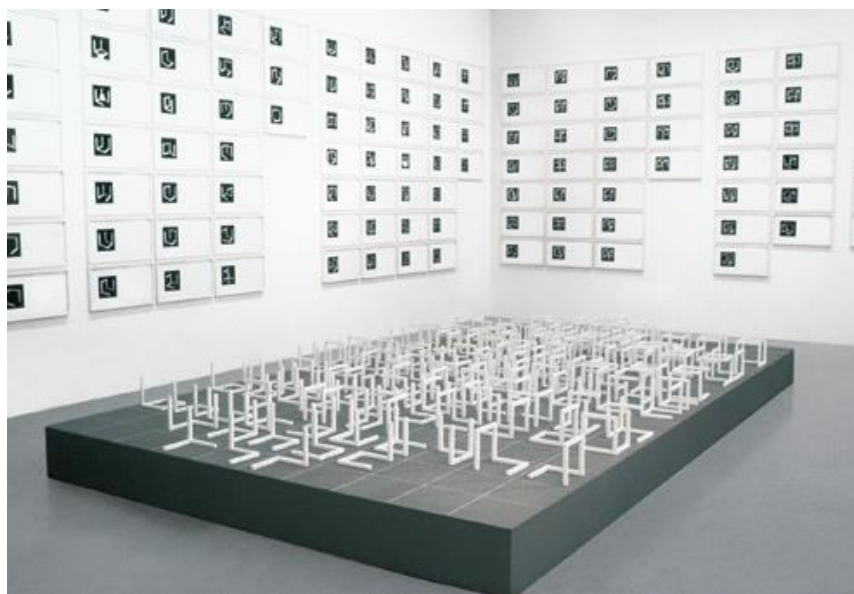
U svom eseju “Sentence on Conceptual Art” (1969), navodi: “Ne konceptualna već perceptivna odluka. Logični zaključci su umjetnička djela.” Ostavio je neizbrisiv trag u svijetu suvremene umjetnosti.

Svojim stavom i pristupom prema idejama postaje jedan od najinovativnijih umjetnika u 20. Stoljeću. Inspirirao je mnoge nove generacije kojima pruža duboki uvid u raznolike mogućnosti umjetničkog izraza. Njegovi najpoznatiji radovi koje ću obraditi su “Variations of incomplete Open Cubes”, “Wall drawings #370” te ću iskomentirati njegov zanimljivi alter ego. Najpoznatija serija rada je “Variations of Incomplete Open Cubes”. Istraživao je različite instalacije šupljih kocki, koristeći samo linije i jednostavne oblike. Ideja mu je bila da može stvoriti različite vizualne i konceptualne rezultate iz osnovnog oblika.

Slika 1. Sol LeWitt, Varijacije nepotpunih otvorenih kocki

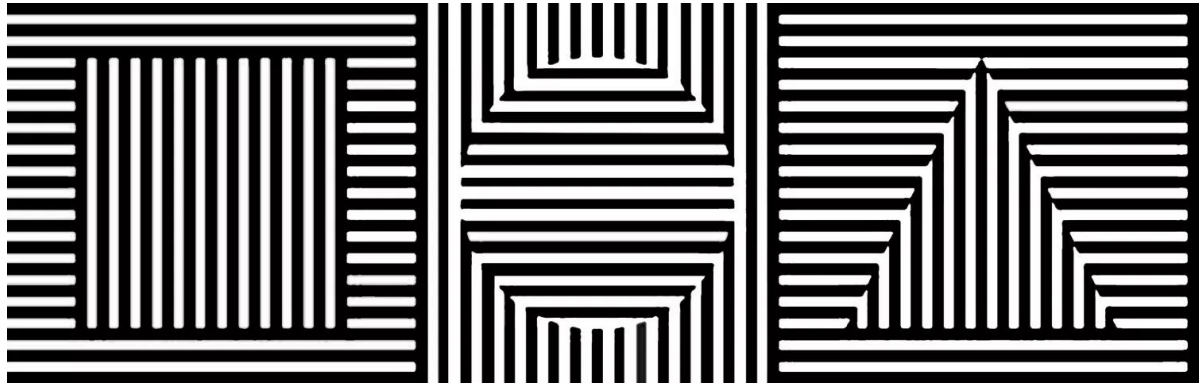
Rad ima okvirne strukture koje su odgovarajućim dijagramima raspoređeni. Svaka je skulptura trodimenzionalna kocka kojoj su neki rubovi uklonjeni na način da struktura i dalje ostaje trodimenzionalna, a rubovi povezani. Najmanji broj rubova iznosi 3, a maksimalni 11. Napravljeno je na način na koji je gledatelj u stanju mentalno rekonstruirati cijeli oblik kocke iz preostalih dijelova.

Slika 2. Sol LeWitt, Varijacije nepotpunih otvorenih kocki

Sol LeWitt je bio poznat po svojim zidnim crtežima, često su bile izložene u muzejima i javnim prostorima. Mnogi njegovi zidni crteži su bili privremeni na način da bi ih naslikao izravno na zid određene izložbe gdje bi nakon izlaganja bili uništeni ili prekriveni. Takvi

radovi su postali sastavni dio njegovih djela i time bi naglašavao prolaznost umjetničkog djela. Koristio je jednostavne geometrijske oblike te unatoč njihovoj jednostavnosti, stvorile su hipnotičke i kompleksne obrasce.

Slika 3. Sol LeWitt, Wall Drawing #370

Slika 4. Sol LeWitt, Wall Drawing #370

Temelji se na ideji kombinacija osnovnih linija može naslikati niz različitih, povezanih vizualnih ishoda. Sastoji se od 10 geometrijskih oblika s horizontalnim, dijagonalnim i vertikalnim linijama. Svaki određeni oblik predstavlja drugačiju kombinaciju linija unutar svakog pravokutnika.

1.3 MARCEL DUCHAMP

Punim imenom Henri-Robert-Marcel Duchamp, danas poznatiji kao Marcel Duchamp je francuski umjetnik 20. stoljeća. Svoj život proveo je u Americi i Parizu u krugu vrhunskih intelektualaca i umjetnika. Uz svoje vizualne radove, bio je aktivan u šahovskoj zajednici. Otvarao je pitanja u odnosima između umjetnosti, života i šaha.

Prva asocijacija na spomen imena ovog značajnog umjetnika je pisoar. Duchamp, francuski kreativni umjetnik nije samo stvarao umjetnost već se igrao s njom, izazivajući i dovodeći u pitanje sve što mislimo da znamo. Uvijek se trudio da proširi i redefinira granice tradicionalne umjetnosti.

Duchampova "Fontana" iz 1917. nije bila običan pisoar već simbol revolucije. Zašto? Uzimajući svakodnevni objekt i proglašavajući ga umjetnošću, Marcel je postavio pitanje: "Tko odlučuje što je umjetnost?"

Kroz svoj život je koristio ženski alter ego, Rose Selavy, što u prijevodu znači "Eros je život." Igrao se riječima i stvarao djela i razmišljao o svijetu iz druge perspektive.

Slika 5. Rose Selavy, alter ego

1917. godine u New Yorku je njegova “Fontana” odbijena sa strane izložbe Društva nezavisnih umjetnika. Izložba je bila na principu da se svako prijavljeno umjetničko djelo prihvati, bez obzira na njegovu vrijednost. Potpisao se kao R. Mutt što je ostalima izazvalo dodatnu konfuziju. Postojala je teorija da se igrao s riječima s engleskim izrazom “Mott Works”. Bilo je to ime tvrtke koja je proizvodila pisoare te njemačkom riječi “Arm” što su prijevodu znači “siromašan”. Ono što se danas izlaže u muzejima je replika koju je Duchamp autorizirao 1960-tih godina. Original je izgubljen.

Slika 6. Marcel Duchamp, Fontana

Kada je “Fontana” prvi put bila predstavljena u javnosti izazvala je razilaženja između umjetnicima. Mnogi su ga smatrali umjetničkim djelom, dok su drugi osjećali da se Duchamp šali na račun zajednice umjetnika. Ovo umjetničko djelo spada pod “Readymade” objekt, a readymade je svakodnevni predmet koji umjetnik proglasi umjetnošću.

Njegov nekonvencionalni pristup prema umjetnosti i igranje i percepcijom, jezikom i indentitetom otvorio mu je put za razne umjetničke pokrete kao što su dadaizam, konceptualna umjetnosti i nadrealizam. Ostaje ključno za suvremenu umjetničku teoriju i praksu da je njegovo istraživanje odnos između gledatelja i djela, umjetnosti života.

Akt koji silazi niz stepenice br.2 jedan je od poznatijih djela Duchampa.

Slika prikazuje pokrete aktne figure koja silazi niz stepenice u pokretu. Kombinirani su elementi kubizma i futurizma.

Kada je djelo izloženo prvi put na Salonu nezavisnih u Parizu 1912. godine izazvana je emocija zgrožavanja te neodobravanja sa strane publike i kritičara. Mnogi su ga smatrali da sramoti slikarstvo dok je u New Yorku 1913. Godine na izložbi Armory Show, izazvana senzacija i kontroverza u američkoj umjetnosti. Poneki kritičari te posjetitelji su bili šokirani činjenicom da nisu mogli prepoznati niti akt niti stepenice te su smatrali da Duchamp ismijava tradicionalnu umjetnost dok su ga drugi hvalili kako mu je rad revolucionaran. Time je ubrzo postao “zvijezda” izložbe na kojoj je privukao ogromnu pažnju.

Duchamp je jednom rekao:

“Htio sam stvoriti statičnu sliku pokreta: pokret je apstrakcija, dedukcija artikulirana unutar same slike, bez da znamo spušta li se ili ne stvarna osoba (objekt) jednako stvarnim stubištem.”

Slika 7. Marcel Duchamp, Akt koji silazi niz stepenice br.2

Instalacija “Biciklistički kotač” sastoji se od običnog kotača od bicikla koji je postavljen na drvenu podlogu, odnosno drvenu stolicu. Duchamp nije htio da ovo djelo bude izloženo u javnosti. Stvorio ga je za sebe. Postavljen je u njegovom ateljeu. U intervjuima u kojima je davao izjavu je govorio kako mu okretanje kotača stvara užitek i pomaže u razmišljanju.

Slika 8. Marcel Duchamp, Biciklistički kotač

1.3 DONALD JUDD

Donald Judd je bio američki umjetnik i teoretičar. Studirao je filozofiju na sveučilištu Columbia i Sveučilištu u New Yorku. Naknadno se preselio u maleni grad Marfa, Texas koji je zahvaljujući njemu postao umjetnička destinacija. Njegov utjecaj osjeća se u njegov rad u Marfi gdje je osnovao Chinati Foundation.

Slika 9. Donald Judd

Bio je povezan sa minimalističkim pokretom iako je sam odbacivao taj termin. Juddovi radovi karakterizirani su čistim geometrijskim oblicima te je koristio industrijske materijale poput pleksiglasa, metala i drva. Fokusirao se na jednostavnost, jasnoću i čistoću forme, prostora i boje te je nastojao ukloniti ljudski otisak. Također je bio utjecajni kritičar. Njegovi eseji o umjetnosti i kritike bili su značajni dio minimalizma te su imali povećani utjecaj na nadolazeće generacije umjetnika i mislilaca.

Judd je napisao svoj popularni esej “Specific objects” iz 1968. godine (određeni predmeti) Što je mislio pod tim naslovom?

U svom eseju Judd je razmatrao oblike umjetnosti koje su se razvile tijekom 60-tih godina 20. stoljeća. Posebni osvrt se temelji na djela koja se ne mogu lako klasificirati kao slikarstvo ni kao skulptura. Analizirao je radove umjetnika Roberta Morrisa, Dana Flavina i drugih koji su koristili razno razne industrijske materijale i jednostavne oblike u svojim radovima. Ističe da objekt nije skulptura u tradicionalnom smislu jer zauzima određeni prostor te nije ni slika jer je trodimenzionalnog oblika te integrirana prostorom u kojem se nalazi na jedinstven način.

Umjesto toga, Donald predlaže da su ova djela specifični objekt koji imaju osobitost u odnosu na prostor, boju i materijal koji se koristi. Esaj također raspravlja o redukciji i minimalizmu i time istražuje kako specifični objekti mogu održati nove ideje o umjetnosti. Bavi se odnosom između objekta i prostora. Ističe važnost percepcije i iskustva gledatelja u interakciji s umjetničkim djelom. On je prvi tvrdio da je singularnost objekta i fizička stvarnost njegove prisutnosti u

stvarnom prostoru ono što utvrđuje ne samo njegov formalni identitet, već njegovu snagu i učinkovitost kao umjetničko djelo.

Serijsa "Stacks" je jedno od njegovih neprepoznatljivijih radova započeto 1960-ih godina. Sastoji se od identičnih pravokutnih kutija, vertikalno postavljene koje su pričvršćene na zid u istim razmacima. Ovim djelom istražuje koncept ritma, ponavljanja i prostora, a izrađene su od različitih materijala kao što su metal i pleksiglas. Serija se sastoji od puno različitih pojedinih neimenovanih djela, različitih boja.

Slika 10. Donald Judd, Stacks (Untitled)

Djelo se dinamički mijenja ovisno o položaju gledatelja i perspektivi. Kako zapažamo objekt iz drugog kuta tako se mijenja volumen, sjena i svjetlost. Razmak između kutija i zida istražuje odnos između praznog i punog te stvara dijalog između arhitektonskog prostora i umjetničkog djela. Očišćeno je od svih nepotrebnih elemenata koje bi stvarale višak, ostavljajući gledatelja da se samo fokusira na čistu formu i interakciju između prostora u kojem se nalazi, koji ga okružuje i objekta. Primjeri iz kolekcije stacks se nalaze u raznim muzejima širom svijeta (New York, London, Washington D.C...).

"100 Untitled Works in Mill Aluminium" predstavlja esenciju Juddovih umjetničkih teorija i istraživanja. Ima veliki utjecaj na minimalizam i dan danas privlači posjetitelje i umjetnike iz cijelog svijeta koji dolaze doživjeti i proučiti njegov rad.

Radi se o 100 aluminijskih pravokutnih oblika koji se nalaze u Marfi, Texas. U Marfi je stvorio prostor za umetničku zajednicu i velike land art instalacije.

Objekti imaju istu vanjsku dimenziju, ali je svaka jedinstvena u svojim unutarnjim konfiguracijama i proporcijama. Pažljivo je razmislio gdje i kako će smjestiti pojedinu "kutiju" kako bi stvorio određeni odnos između vanjskog i unutarnjeg prostora samih

objekata i prostora u kojem su smješteni. “100 Untitled Works in Mill Aluminium” smatra se središnjim djelom prostora u kojem su izloženi.

Slika 11. Donald Judd, 100 Untitled Works in Mill Aluminium

Djelo istražuje odnos između objekta, prostora i svjetla, Kutije reflektiraju i apsorbiraju svjetlost na različite načine ovisno o tome koje je doba dana i kakva je vremenska prognoza. Time se stvara dinamički promjenjivi vizualni doživljaj samog rada dok gledatelj šeta pored njih i doživljava promjene koje se dešavaju oko njega.

2. SIMBOLIKA KOCKE

Kocka je zatvoreni trodimenzionalni geometrijski objekt koji ima mali otvor na sebi tj. puknuće. Kocka simbolizira fiksirane granice i pravila koje ljudi često sami sebi postavljaju. Ovakva vrsta ograničenja može proizlaziti iz društvenih normi, strahova ili pak društvenih normi. Kroz obrazovanje, razvoj i socijalizaciju, ljudi nauče razmišljati na određeni način te time prate utabane staze. U 21. stoljeću ljudi su se razvili u strahu, a taj strah najviše možemo osjetiti u novim generacijama. Za primjer izdvajam većinu roditelja koji čuvaju svoju djecu pod staklenim zvonom i time narušavaju djetetovo samopouzdanje i mogućnost za daljnjim razvitkom. Ovim putem želim ukazati ne samo roditeljima već i ostalim ljudima kojima strah kuje put pred nogama, da uvijek postoji rješenje za svaki problem, bitno je iz koje perspektive se gleda i što je određena osoba spremna učiniti za svoj napredak. Točnije, je li spremna razmisliti izvan okvira.

3. PROCES RADA

3.1 IDEJA I SKICA

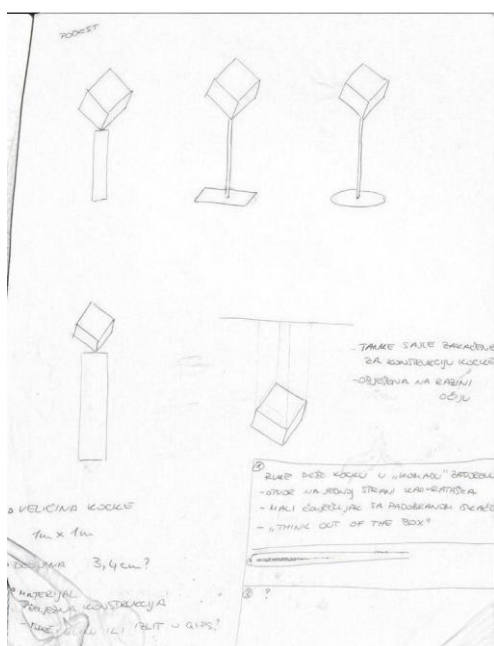
Ideja mog završnog rada je proizašla iz mog vlastitog iskustva i stava. Moje mišljenje je da se uči do kraj života. Kroz povijest, kocka je bila simbol raznih stvari - od platonske ideje perfekcije do suvremenih umjetničkih djela koja teže apstrakciji i minimalizmu, pa tako i do konceptualne umjetnosti. U matematici kocka predstavlja pravilnost i simetriju a u umjetnosti je platno na kojem se ispisuju različite ideje i kulture. Međutim, moj rad se pokušava odmaknuti od uobičajenih interpretacija preispitivajući samu prirodu “okvira” koju kocka predstavlja.

Čovjek ne može nikada biti previše mudar ili postaviti besmisleno pitanje.

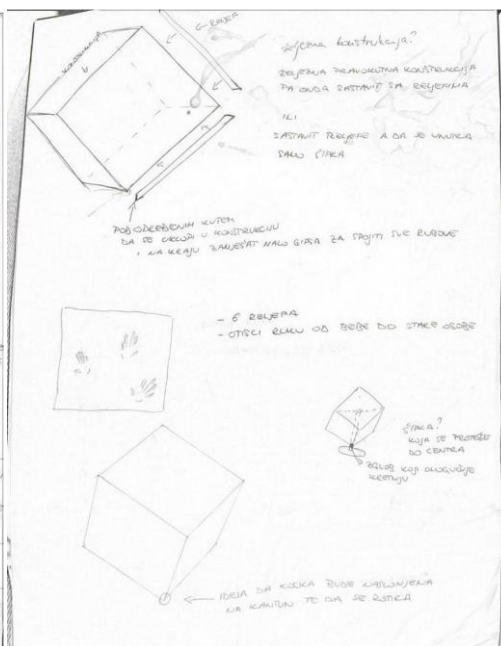
Kada upadnemo u neki problem, bitno je smireno razmisliti na koji način je problem rješiv i koliko brzo i efikasno rješenje može biti. Svaki problem ima rješenje.

Isto tako živimo u svijetu gdje, ako dublje promislimo, jedan čovjek prati drugog. Sve se vrti u krug, svaki dan ustajemo kako bi otišli na posao/školovanje i vratili se kući svojim obiteljima.

Ako se proglašuje u svijetu nešto loše, nastupa strah i opća panika. Pitate li se ikad da li je to istina? Ili je pak još jedna igra predsjednika koji dirigira svijetom? Isto je tako bitno kako se čovjek odnosi prema lošim, negativnim informacijama koje zaludjuju pojedince. Živjeti s činjenicama i izvući najbolje, pozitivne moguće sitnice koje mogu ružni svijet učiniti ljepšim ili pak ostati na mjestu misleći koliko je “netko” uništio vaš život. Poluprazna čaša ili pak polupuna, kakvom čašom biste se vi nazvali?

Slika 12. Skica postamenta

Slika 13. Skica kocke

3.2 MATERIJAL I IZRADA

Izbor materijala dodatno komplicira ovu dinamiku. Lim je naravno vrlo neprobojan i čvrst materijal koji se često koristi u industrijskom kontekstu. U ovom radu lim postaje sredstvo za razmišljanje o promjenjivosti: baš kao što lim može biti oblikovan, tako naša percepcija i razumijevanje svijeta oko nas mogu biti podložni promjeni.

3.3 KOCKA

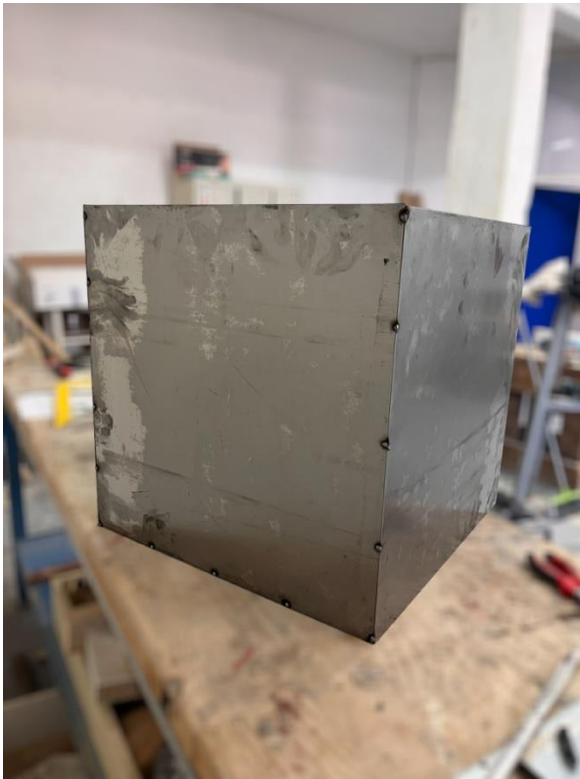

Slika 12. Spajanje lima magnetom

5 stranica lima veličine 50x50 cm, debljine 2 mm.

Na slikama je prikazano slaganje lima u trodimenzionalnu formu. Formu drže magneti s unutarnje strane kako bi se izradili točkasti var kao privremeno stabiliziranje objekta sa vanjske strane i kako bi provjerila da li je lim ravan i pravilan. Točkastim varom fiksirano je 5 stranica lima uz pomoć mog mentora Đanija Martinića.

Nakon izrade privremenog točkastog vara sam postavila kocku na meni ugodnoj visini te zavarila sve stranice cijelom družinom.

Slika 13. Punktiranje stranica

Slika 14. Varenje stranica

Zatim slijedi izrada “otvora” na posljednjoj stranici kocke koja je tanja od ostalih, 1 mm. Probijam otvor koji je izrađen silom guranja oštrog predmeta kroz lim kako bi stvorilo efekt što prirodnijeg napuknuća.

Postavljam kocku u željenu poziciju i s unutarnje strane pričvršćujem za limenu bazu veličine 40x40, debljine 3mm. Sve je izrađeno uz nadgledanje i pomoć mentora.

Slika 15. Otvor na kocki

Slika 16. Spoj

Izradom ove dvije stavke spremna sam krenuti na slijedeći korak.

Lim na kojem je izrađen otvor sam zavarila tj. spojila s preostalim stranicama kocke i time dobila pravilni, zatvoreni geometrijski oblik. Postoji nekoliko različitih tehnika varenja, svaka tehnika ima svoje prednosti i nedostatke. Za ovaj rad korištena je tehnika MIG/MAG varenja koja sadrži kontinuirani niz žice kao elektrodu i zaštitni plin kako bi se priječila oksidacija tijekom procesa varenja i kontaminacije iz atmosfere. MIG iznačava “Metal Inter Gas”, a MAG označava “Metal Active Gas”.

Brušenje zavarenih rubova ključni je korak u obradi metala koji služi za poboljšanje izgleda, kvalitete i sigurnost djela koristeći se odgovarajućim brusnim diskom.

Cilj mi je ukloniti izbočine koje su nastale tokom zavarivanja i dobiti nevidljive spojeve. Nježnim, pažljivim i dobro promišljenim pokretima sam uklonila višak zavarenog metala i time dobila čisti, pravilni rub.

Slika 17,18. Brušenje rubova kocke

Proces varenja i brušenja nije samo tehnička realizacija, već je također metafora za životne događaje i procese oblikovanja i spajanja. Kroz moje precizno varenje, spojevi lima postali su jedno, time simboliziraju jedinstvenosti harmoniju. Brušenje, s druge strane predstavlja proces kojim se uklanja nepravilnost i ostvaruje se glatkoća i sjaj. Predstavlja našu vječnu težnju za usavršavanjem i fizičkim i psihičkim rastom. Svaki var i svaka brušena površina priča o transformaciji, snazi ujedinjenja i ljepoti savršenstva.

Slika 19. Kocka

4. IZJAVA O RADU

Kroz isprepletenost stvarnosti i fantazije u radu “Razmišljaj izvan okvira”, govori o unutarnjem putovanju pojedinca kroz elemente života i bezgraničnom kapacitetu našega uma. U trodimenzionalnoj kocki predstavlja simbol za strukturu života, dok otvor s druge strane predstavlja nadu i potrebu za razmišljanjem izvan unaprijed utvrđenih načina razmišljanja. Sami smo navikli razmišljati o novim situacijama na osnovi prethodnih iskustava, pa tako i naše emocionalne reakcije ostaju u okviru starih događaja ili situacija što se nastoji prikazati u mom radu.

Teško je za pojedinca ući duboko u sebe i pokušati sagledati pojedine aspekte života objektivno. Što ako se nalazimo u situaciji u kojoj ne želimo biti? Ako je ne možemo napustiti jer nam život to onemogućuje. U tome smo mi sami sebi najveća prijetnja i kočnica u životu. Sami određujemo naše živote, nekima je teže, nekima pak lakše, ali uvijek postoji izlaz iz bilo kakve situacije. Ako je čovjek u ratu sa samim sobom isto tako ne može pomoći drugome. Isto tako svima nama nekad treba podrška drugoga jer smo mi ljudi, ipak, društvena bića. Naš osvrt na same nas čini društveno-socijalni faktori, kao što su naše okruženje, politički, vjerski i mnogi drugi.

Rad trodimenzionalne kocke predstavlja nadu u smislu da pokušamo sami sagledati situaciju na način da izađemo iz svojih svakodnevnih okvira razmišljanja kojima smo formirani.

Kocka koja je osmišljena u limu, enciklopedija je naše egzistencije zadržavajući dužinu, dubinu i širinu naših života i pogleda. Što to može značiti? Lim, u svojoj čvrstoći, ogledalo je načina na koji su naši životi često okruženi konvencionalnim normama. Čista, napeta forma odaje nam misao da se radi o izdrživosti. Istraživanjem lima i forme čita se kroz izbor debljine materijala, pokazivajući nam snagu i krhkost ljudskog bića. Otvor koji vidimo na kocki predstavlja i ideju, ne samo prostor; put je ka redefiniranju vlastitog postojanja. Svjetlost koja pod različitim kutom probija kroz njega simbol je znanja i mudrosti, naše putovanje prema dubljem razumijevanju i proširenju naše svijesti.

Svaka stranica može na neki način simbolizirati različite ljudske prirodne emocije i iskustva - tuga, uspjeh, radost, poraz, ljubav i gubitak. Središte kocke je naša jezgra, izvor iz kojeg izvire svakakve misli, osjećaji ili djela, time tvoreći kompleksni život. “Razmišljaj izvan okvira” više je od umjetničkog djela, filozofski je poziv na kritičko promišljanje, stvarajući otpor prema društvenim konstrukcijama. Predstavlja pružanje ruke u nepoznati dio i time istražujemo što leži iza horizonta i stvaramo novi put ka razumijevanju.

Ovaj rad nije samo vizualna reprezentacija nego ima i mentalnu stimulaciju, pružajući promatraču mogućnost da preispita svoje vlastite granice kako bi otkrili neistraženi dio sfere svijesti. Stalno učimo, oslobađamo se lanaca komfora i otvaramo um slobodnim mislima.

Odjek je beskrajnih mogućnosti koje nam život pruža. Rad je izložen na način da mu gledatelj može pristupiti sa svih strana i dobiti različite slike i perspektive.

Način na koji je kocka postavljena na svom “kutu” meni osobno predstavlja čistu dozu kreativnosti. Kada bi kocka stajala u prirodnom položaju kako je sila teže baca na ravnu podlogu, bila bi jednostavna i dosadna. To je kako bi se reklo “*ulijevanje boje u život*”, pozicija kocke stvara radost jer nije “*obična*” kocka već stoji u neprirodnom položaju i time gledatelju stvara pitanje: “*Zašto?*” A moj bi odgovor bio: “*Razmišljaj izvan okvira i možda dobiješ odgovor.*”

5. ZAKLJUČAK

U konačnici razmišljanje izvan okvira nije rješenje već pitanje postavljeno u fizičkoj formi koja bi čovjeka trebala, a i ne mora potaknuti na dublje razmišljanje. Izaziva nas da razmislimo o tome što bi to značilo biti slobodan, a što bi značilo biti ograničen i kako bi se ovi pojmovi mogli razvit u svakodnevnom životu.

6. LITERATURA

<https://www.printedmatter.org/catalog/tables/11732/13333>

<https://www.charlessaatchi.com/artworks/all-variations-of-incomplete-open-cubes/>

<https://historia-arte.com/obras/wall-drawing>

<https://twitter.com/metmuseum/status/957267290369687552>

<https://www.ziher.hr/sretan-rodendan-marcel-duchamp/>

<https://juddfoundation.org/artist/chronology/#citation>

<https://juddfoundation.org/artist/art/>

<https://www.jutarnji.hr/naslovnica/sol-lewitt-zacetnik-oslikavanja-zidova-3766458>

https://www.researchgate.net/figure/Donald-Judds-100-untitled-works-in-mill-aluminum-1982-1986_fig9_312465959

<https://www.facebook.com/ChinatiFoundation/photos/a.290804580986993/2824766917590734/?type=3>

<https://www.guggenheim.org/artwork/artist/marcel-duchamp>

<https://www.marcel Duchamp.net/>

https://www.krakowwittingallery.com/artist/sol_lewitt/?gclid=CjwKCAjwgsqoBhBNEiwAwe5w03514JXVvt1cxAAVRgJ7IUBPqjqCdz9vgu0OkQrnuWUJQvd6euS8VRoCaRwQAvD_BwE

<https://www.lissongallery.com/>

<https://massmoca.org/sol-lewitt/>

<https://www.thecollector.com/who-is-sol-lewitt-more-than-a-minimalist/>

<https://proleksis.lzmk.hr/32048/>

<http://www.msu.hr/upload/stranice/2020/05/2020-05-17/81/pdf1312.pdf>

https://monoskop.org/images/d/d5/Beros_Nada_Pocetnica_za_konceptualce_2017.pdf

<https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?ID=41037>

https://hr.wikipedia.org/wiki/Konceptualna_umjetnost

7. ZAHVALA

Iskreno ne znam koga bi prvo izdvojila za zahvalu u ovom teškom periodu mog života gdje sam bila okružena divnim ljudima koji su bili puni razumijevanja.

Počevši od samog početka, zahvalila bi svojoj divnoj majci i sestri na ogromnoj podršci u mom periodu školovanja do sad , i na dalje, koji su mi otvorili veliki spektar razmišljanja u životu.

Zahvalila bi svom pokojnom tati s kojim sam stvarala umjetnost i plovila morima kreativnosti i mašte gdje ni svemir nije bio granica.

Također važnost odajem profesoru Domagoju Paviću koji me u srednjoj školi sa jednostavnom rečenicom prosvijetlio i potaknuo na studij kiparstva. “Ti bi trebala upisat kiparstvo” što sam naravno u sebi negirala, jer nisam znala tko sam, a kamoli što ću sa svojim životom.

Zatim slijedi velika zahvala mom mentoru Đaniju Martiniću koji me upućivao i pomagao u ovom završnom radu pun razumijevanja i strpljenja.

Zahvaljujem se profesorima. Također mojim najužim prijateljima i momku koji su uvijek tu za mene!

Hvala